

Χρηματοδοτικό κενό και κοινωνικές ανάγκες

Σπύρος Λαπατσιώρας (Αναδημοσίευση από "Η ΑΥΓΗ" 18/08/2013)

Διεθνώς κυριαρχεί η συζήτηση για το χρηματοδοτικό κενό που παρουσιάζεται στην ελληνική οικονομία για το επόμενο διάστημα.

Τι σημαίνει χρηματοδοτικό κενό; Γενικά, αν αθροίσουμε από τη μία μεριά τις εκτιμώμενες εισροές χρημάτων (περιλαμβανομένων των λιγοστών δανείων που έχουν απομείνει από την υπάρχουσα δανειακή σύμβαση), από την άλλη μεριά τις εκτιμώμενες χρηματικές ανάγκες που πρέπει να καλυφθούν (περιλαμβανόμενων χρεωλυσιών και τόκων) και συγκρίνουμε τα δύο ποσά προκύπτει ότι οι εκτιμώμενες ανάγκες είναι μεγαλύτερες των εκτιμώμενων εισροών.

Χρηματοδοτικό κενό παρουσιάζεται και στους δύο λογαριασμούς που αποτελούν βάση για τις μνημονιακές πολιτικές. Των χρηματοδοτικών αναγκών και πηγών της Γενικής Κυβέρνησης και των εξωτερικών συναλλαγών.

Το χρηματοδοτικό κενό και στις δύο περιπτώσεις είναι υποτιμημένο. Επειδή στηρίζεται σε παραδοχές και εκτιμήσεις οι οποίες δεν λαμβάνουν υπόψη τους τις οικονομικές και κοινωνικές ανάγκες.

Για παράδειγμα στον υπολογισμό του κενού που αφορά τα δημόσια οικονομικά βασικό χαρακτηριστικό αποτελεί η υποτίμηση των δημοσίων δαπανών για ανάπτυξη και κοινωνικές ανάγκες, εκτός αν θεωρήσουμε, που αποτελεί στόχο του προγράμματος, ότι για όσους δεν έχουν χρήματα δεν αποτελεί ανάγκη η αξιοπρεπής επιβίωση -ή και σκέτο η επιβίωση- και είναι πρόθυμοι να αποδεχθούν αυτήν την κατάσταση.

Επίσης παραδειγματικά, η καταπολέμηση της ανεργίας προϋποθέτει οικονομική μεγέθυνση, η οποία, με βάση την παραγωγική δομή της ελληνικής οικονομίας, σημαίνει σημαντική αύξηση εισαγωγών κεφαλαιουχικού εξοπλισμού, πρώτων υλών και ενδιαμέσων προϊόντων, επομένως μεγαλύτερες χρηματοδοτικές ανάγκες στον λογαριασμό των εξωτερικών συναλλαγών, με βάση το υπάρχον πρόγραμμα εξωτερικής χρηματοδότησης.

Εν συντομία, χαρακτηριστικό και των δύο μεγεθών όπως υπολογίζονται είναι ότι δεν είναι συμβατά με καμία σοβαρή πρόταση ανάπτυξης, καταπολέμησης της ανεργίας και κοινωνικής δικαιοσύνης.

Ωστόσο αυτό δεν συνιστά υπολογιστικό λάθος. Οι εκτιμήσεις που γίνονται για το χρηματοδοτικό κενό προκύπτουν ως συνδυασμός χρηματοδοτικών αναγκών και πολιτικών υπολογισμών έτσι ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι ανάγκες εξωτερικής χρηματοδότησης. Με άλλα λόγια οι εκτιμήσεις προκύπτουν όχι με κριτήριο την εξυπηρέτηση των πραγματικών κοινωνικών αναγκών, αλλά με πολιτικό κριτήριο, ένα πολιτικό μαγείρεμα των αριθμών, ώστε να καλυφθούν τα ελάχιστα: αφενός να μην υπάρξει άμεση αδυναμία εξυπηρέτησης δεσμεύσεων της ελληνικής κυβέρνησης, αφετέρου να διατηρηθούν οι προϋποθέσεις άσκησης της νεοφιλελεύθερης στρατηγικής μετάλλαξης της ελληνικής κοινωνίας.

Η παρουσία χρηματοδοτικού κενού δείχνει επίσης ότι το πρόγραμμα που υλοποιεί η κυβέρνηση δεν «βρίσκει τα λεφτά» για να υλοποιηθεί. Με άλλα λόγια, πέραν του κενού

πολιτικής ηγεμονίας που προκύπτει από τη νεοφιλελεύθερη πολιτική, αυτή η ίδια απογυμνώνεται και από τον ρεαλισμό ότι «έχει τα λεφτά». Αποκαλύπτεται απλά ως αυτό που είναι: εμμονική πολιτική κατίσχυσης της νεοφιλελεύθερης δυστοπίας επί της πλειοψηφίας των κοινωνικών στρωμάτων.

Με βάση τα προηγούμενα, καταλαβαίνουμε ότι η μετατόπιση του κέντρου βάρους των συζητήσεων στην ελληνική κοινωνία πάνω στα ζητήματα χρηματοδότησης, από το 2009, χωρίς να παραγνωρίσουμε τη σημασία τους, έχει συγχρόνως οδηγήσει σε ένα τόπο παραγνώρισης μειζόνων ερωτημάτων που έχουν ανακύψει από την κρίση του 2008: «Λεφτά για ποιο σκοπό, για ποιο μέλλον;».

Οι πρωτόγνωρες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες που έχουν δημιουργηθεί από τις συστημικές πολιτικές επιβάλλουν την άμεση ακύρωση αυτών των πολιτικών. Αυτό μπορεί να το υλοποιήσει μία κυβέρνηση που θα έχει πυρήνα της τον κόσμο της εργασίας και την Αριστερά. Εκκινώντας μία νέα πορεία εκτός νεοφιλελευθερισμού, με τις μεταρρυθμίσεις - τομές που θα θεσπίσει και τη δημιουργία ένα νέο ιδεολογικού κλίματος αυτοκατανόησης της ελληνικής κοινωνίας σε πιο αλληλέγγυες και δημοκρατικές βάσεις, θα δημιουργήσει τις συνθήκες εξόδου από την κρίση με κριτήριο τις κοινωνικές ανάγκες και την ανάπτυξη προς όφελος των εργαζομένων και την πλειοψηφία της ελληνικής κοινωνίας.

Αν αύριο σχηματιζόταν μία τέτοια κυβέρνηση, θα μπορούσε να εκκινήσει τη διαδικασία της επαναδιαπραγμάτευσης της χρηματοδότησης της ελληνικής οικονομίας, με τη μη εκτέλεση της πληρωμής στις 20 Αυγούστου προς την ΕΚΤ του ομολόγου που έχει στην κατοχή της και λήγει, καταδεικνύοντας ότι η όλη διαδικασία πρέπει να έχει ως προσανατολισμό την προτεραιότητα της κάλυψης επείγουσών κοινωνικών αναγκών.